

2. Ainevaldkond „Võõrkeeled“

2.1 Valdkonna pädevus

Võõrkeelte õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane võõrkeelepädevus, s.o suutlikkus mõista ja tõlgendada võõrkeeles esitatut, suhelda eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid; mõista ja väärtustada erinevaid kultuure, oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi; mõista, et elus on vaja vallata mitut võõrkeelt.

Võõrkeelte õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab autentses teiskeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- on võimeline osalema erinevates võõrkeelsetes projektides, jätkama õpinguid emakeelest erinevas keeles ning on konkurentsivõimeline tulevases tööelus;
- tunneb erinevaid keeli kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure;
- mõistab oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;
- omandab edasiseks õppimiseks vajalikud oskused, mis suurendavad enesekindlust õppida võõrkeeli ja suhelda võõrkeeltes.

2.2 Ainevaldkonna õppeained

Käina koolis kuuluvad ainevaldkonda A-võõrkeel - inglise keel ja B-võõrkeel - vene keel. A-võõrkeele õppimist alustatakse I kooliastmes ja B-võõrkeelt II kooliastmes.

A-võõrkeel: inglise keel. Tunnijaotus

	RÕK	Lisa	Kokku
III klass	3		
I kooliaste	3		3
IV klass	3	1	4
V klass	3	1	4
VI klass	3		3
II kooliaste	9	2	11
VII klass	3		3
VIII klass	3		3
IX klass	3		3
III kooliaste	9		9

B-võõrkeel: vene keel. Tunnijaotus

	RÕK	Lisa	Kokku
VI klass	3	1	4
II kooliaste	3	1	4
VII klass	3		3
VIII klass	3		3
IX klass	3		3
III kooliaste	9		9

2.3 Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, arendavad erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi. Võõrkeeled arendavad kultuuriteadlikku suhtlusvõimet, andes teadmisi eri maade ja eri keeli kõnelevate rahvaste kohta.

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning selles kirjeldatud keeleoskustasemetest.

Nüüdisaegne keeleõpe on allutatud kommunikatiivsetele vajadustele, lähtutakse õppijast ja tema suhtluseesmärkidest. Keeleõppes on tähtis eelkõige keele kasutamise oskus, mitte pelgalt keele struktuuri tundmine. Keeleline korrektsus kujuneb õpilasel pikaajalise töö tulemusena.

Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse – kuulamise, lugemise, rääkimise ja kirjutamise – arendamise kaudu, seepärast on ka õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Neid osaoskusi õpetatakse lõimitult. Keeleõpe rikastab mõtlemist, arendab oskust end täpselt väljendada, luua tekste ning neist aru saada. Nendes valdkondades toetub võõrkeeleõpetus emakeeleõpetusele ja vastupidi. Põhikooli õpilases arendatakse oskust võrrelda oma ja võõrast kultuuri, leida nende sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

2.4 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Võõrkeeleõpetuse eesmärkides ja tulemustes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatikapädevust, ettevõtlikkuspädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu.

Jrk nr	Üldpädevused	Ainevaldkondlikud tegevused
1	Kultuuri- ja väärtuspädevus	õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimine; õpitakse mõistma ja aktseptima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.
2	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks sobivate keelendite valik, õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevate käitumisreeglite ning ühiskonnas kehtivate tavade tundmine; rühmatöö, projektõpe ning osavõtt õpitava keele maade kultuuriga seotud üritustest.
3	Enesemääratluspädevus	areneb kasutatavate teemade kaudu: iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavamale mõistmiseni.
4	Õpipädevus	Erinevate õpistrateegiate rakendamine, (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine.
5	Suhtluspädevus	on võõrkeeleõpetuses keskne. Hea

		eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes.
6	Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus	- seos on eelkõige suhtluspädevuse kaudu. Esmalt õpitakse võõrkeeles nt arvutama ning seejärel vastavalt keeleoskuse arengule mõistma erinevate elu- ja tegevusvaldkondade tekste, sh teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid.
7	Ettevõtlikkuspädevus	Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärged ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

2.5 Lõiming

2.5.1 Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Võõrkeelte ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes. Võõrkeelte omandamisel saab kasutada koostöös teiste ainevaldkondadega keeleoskuse integreeritud õppematerjale, s.o lõimitud aine- ja keeleõpet (LAK-õpe)

Keel ja kirjandus. Võõrkeeltele on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeleõppes rakendatakse emakeeles omandatud teadmisi: arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama.

Matemaatika. Numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides leiduvate sümbolite, graafikute, tabelite ja diagrammide mõistmise ning tõlgendamise oskuse arendamine.

Loodus- ja sotsiaalsed. Erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ja järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuuriteadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma erinevate maade kultuurisaavutusi nii teemade (nt „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“) kui ka vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm).

Tehnoloogia. Erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu teadvustatakse tehnoloogia arengusuundumisi, seejuures arutletakse nt tehnoloogia kasutamisega kaasnevate võimaluste ja ohtude üle või tutvutakse eri valdkondade teadussaavutustega.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega.

2.5.2 Läbivad teemad

Jrk nr	Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad	Ainevaldkondlikud tegevused
1	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	„ Õppimine ja töö ”. Kujundatakse iseseisva õppimise oskus, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Omandatakse eneseanalüüsiks ja enda tutvustamiseks vajalikku sõnavara, et ennast võõrkeeles esitleda ja oma mõtteid arusaadavalt edasi anda.
2	Keskkond ja jätkusuutlik areng	„ Kodukoht Eesti ”. Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ning keskkonnateadlikuks inimeseks.
3	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:	„ Mina ja teised “, „ Igapäevaelu. Õppimine ja töö “, „ Kodukoht Eesti “, „ Vaba aeg ”. Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks.
4	Kultuuriline identiteet	„ Kodukoht Eesti ”, „ Riigid ja nende kultuur ”. Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktika eripärast.
5	Teabekeskond	„ Igapäevaelu. Õppimine ja töö “, „ Riigid ja nende kultuur “, „ Vaba aeg ”. Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.
6	Tehnoloogia ja innovatsioon	„ Igapäevaelu. Õppimine ja töö “, „ Vaba aeg ”. Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt kasutada oskavaks

		inimeseks.
7	Tervis ja ohutus:	„Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö”. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks.
8	Väärtused ja kõlblus	„Mina ja teised“, „Kodu ja lähiümbrus“, „Kodukoht Eesti“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli.

2.6 A-võõrkeel. Inglise keel

2.6.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

A-võõrkeele õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi.

Põhikooli lõpuks õpilane:

- saavutab iseseisva keelekasutaja taseme, mis võimaldab selles keeles igapäevastes situatsioonides suhelda ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid originaaltekste;
- huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning pidevalt täiendada oma keeleoskust;
- huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteoseid, sõnaraamatuid, interneti), et leida vajalikku infot teisteski valdkondades ja õppeainetes.

2.6.2. Õppeaine kirjeldus

A-võõrkeel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks A-võõrkeele õppe tähtsamaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeeleõppeks motivatsiooni. Võõrkeele kui suhtlusvahendi omandamine nõuab pikaajalist pingutust, mis eeldab õppija aktiivset osalust. Õppija keeleoskuse arengut toetab **lõimitud aine- ja keeleõpe**.

Õpetuses lähtutakse **kommunikatiivse õpetuse** põhimõtetest. Rõhk on **interaktiivsel õppimisel ning õpitava keele kasutamisel**.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamiseni.

Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm).

Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õpilase võime mõista ja luua tekste. Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute

Nüüdisaegne keeleõpe on allutatud kommunikatiivsetele vajadustele, lähtutakse õppijast ja tema suhtluseesmärkidest. **Keeleõppes on tähtis eelkõige keele kasutamise oskus, mitte pelgalt keele struktuuri tundmine.**

Keeleline korrektsus kujuneb õpilasel pikaajalise töö tulemusena.

Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse – kuulamise, lugemise, rääkimise ja kirjutamise – arendamise kaudu, seepärast on ka õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Neid osaoskusi õpetatakse lõimitult. Keeleõpe rikastab mõtlemist, arendab oskust end täpselt väljendada, luua tekste ning neist aru saada. Nendes valdkondades toetub võõrkeeleõpetus emakeeleõpetusele ja vastupidi.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust. Põhikoolis on teemade käsitlemisel lähtepunktiks Mina ja minu lähiümbrus. Kõigis kooliastmetes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse vastava kooliastme õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest.

Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeelt võib kasutada vajaduse korral selgituste andmiseks.

Oluline on ka õpioskuste arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ja analüüsida oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi. A-võõrkeele õppimisel saadud õpioskused aitavad omandada järgmisi võõrkeeli.

Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ning lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte.

Kõigis kooliastmeis on tähtis osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse üha enam tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Õpitava võõrkeelega tihedama kontakti loomiseks, suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Õpilaste motiveerimiseks aidatakse neil leida kirjasõpru, korraldatase õppereise ja võimalusel õpilasvahetust ning kutsutakse keeletundi õpitavat keelt emakeelena kõnelejad.

Korraldatakse võõrkeele ainepäevi, mille läbiviimisel abistavad III kooliastme õpilased.

Õpilased osalevad ainevõistlustel ja konkurssidel.

Alates 2006. aastast osalevad III kooliastme õpilased Inglismaal Kent School of English'i nädalases programmis.

Kõigis kooliastmeis on vaja õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õpilase iga edusammu. Tunnustatakse ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi.

Võõrkeeleõpetuse eesmärkides ja tulemustes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatikapädevust, ettevõtlikkuspädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu.

2.6.3. A-võõrkeele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine.

I kooliaste

Õppetulemused

3. klassi lõpetaja:

- saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- on omandanud esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist;
- suhtub positiivselt võõrkeele õppimisesse;
- kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist, seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.

Keeleoskuse taotletav tase 3. klassi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	A1.2	A1.1	A1.2	A1.1

Õppesisu

Teemavaldkonnad:

„Mina ja teised“ – enese ja kaaslaste tutvustus;

„Kodu ja lähiümbrus“ – pereliikmed, kodu asukoht;

„Kodukoht Eestis“ – riik, pealinn, rahvused; aastaajad, kodukoha kirjeldus;

„Igapäevaelu. Õppimine ja töö“ – lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid;

„Vaba aeg“ – lemmiktegevused ja eelistused.

Õppetegevus

I kooliastmes on oluline mängulisus, suur kaal on salmidel ja lauludel. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Omandatakse esmane sõnavara. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis.

Õpilased õpivad võõrkeele häälikuid eristama ning omandavad õige häälduse. Loetakse ja kirjutatakse seda, mis on suuliselt juba õpitud. Peamise õpistrateegiana kasutatakse õpitu kordamist ning seostamist. Tunnis juhatakse õpilasi töötama nii paaris kui ka rühmas. Metoodilisi võtteid valides lähtutakse eakohasusest.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- loetellu sobimatu sõna äratundmine;
- kuuldu põhjal pildi täiendamine;
- tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (nt bingo);
- laulude ja luuletuste kuulamine ning nende põhjal ülesande täitmine (nt ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine);
- dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- häälega lugemine;
- rääkimine pildi alusel;
- ära kirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine.

Hindamine

I kooliastmes hinnatakse põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust. Hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid, hinnates peamiselt positiivset õpitulemust. Rõhk on sisulisel tagasisidel, mis toob esile õpilase tugevad küljed ja edusammud.

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppe vältel toob ta koostöös õpetajaga esile:

- oskused ja teadmised, mis ta on enda arvates hästi omandanud;
- oskused või teadmised, mille omandamiseks peab ta veel tööd tegema.

II kooliaste

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;
- teadvustab eakohaselt õpitava maa ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;
- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keeleoskuse taotletav tase 6. klassi lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2

Õppesisu

I kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

„**Mina ja teised**“ – iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine;

„**Kodu ja lähiümbus**“ – kodu ja koduümbus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised;

„**Kodukoht Eesti**“ – Eesti asukoht, sümbolika ning tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm; käitumine looduses;

„**Riigid ja nende kultuur**“ – õpitavat keelt kõnelevate riikide sümbolika, tähtpäevad ja kombed, mõningad tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid;

„**Igapäevaelu. Õppimine ja töö**“ – kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid;

„**Vaba aeg**“ – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

Õppetegevused

II kooliastmes julgustab õpetaja õpilast võõrkeeles suhtlema, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjalike tööde mahtu. Kuulamis- ja rääkimisoskuse kõrval muutuvad tähtsaks ka lugemis- ja kirjutamisoskus, sh õigekirjaoskuse ja loovuse süstemaatiline

arendamine. Jätkub põhisõnavara kiire laiendamine, õpilasi juhatakse iseseisvalt lugema. Oluline on arendada teksti mõistmise oskust. Suulist suhtlusoskust arendatakse erineva sisuga rühmatöödega, sh mängude ja rollimängudega. Kirjutamisel on tähtis tekstiloomeskuse arendamine.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- ülesande täitmine kuuldu ja loetu põhjal (nt tabeli täitmine, joonise täiendamine);
- eri liiki etteütlused;
- mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- järjestusülesanded (nt sõnad lauseteks, laused/lõigud tekstiks);
- eakohased projektitööd;
- lühietekanded (nt projektitööde kokkuvõtted, huvialade tutvustamine);
- rollimängud;
- õppesõnastike kasutamine.

Hindamine

II kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeperioodil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta.

Sõnalises hinnangus rõhutatakse eelkõige seda, mida õpilane on hästi teinud.

Töid, mis sisaldavad kõiki osaoskusi, tehakse II kooliastmes mitte rohkem kui neli õppeaastas.

Õpilane õpib koostöös kaaslaste ja õpetajaga seadma endale õpieesmärke ning andma hinnangut oma teadmiste ja oskustele.

Õpilane annab õpetaja juhendamisel hinnangu õppele ning oma tööle õpitavas võõrkeeles, isegi kui eneseväljendusoskus on piiratud.

III kooliaste

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- Mõistab tuttavalt teemal olulist vahetust suhtlussituatsioonis kuuldu, kui kõne on loomulik, häälne selge ja tuttav.
- Mõistab tuttavalt teemal mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste.
- Osaleb vestluses, oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning põhjendada ja selgitada oma seisukohti.
- Oskab kirjutada lihtsat seotud teksti tuttavalt teemal, näiteks lühikirjand, tarbetekst, lühiülevaade.
- Teab õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuritausta, tavaid ja sealseid käitumisreegleid, suudab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega suhelda igapäevaelu teemadel.
- Huvitub õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielust ning oskab väljendada mõtteid näiteks filmidest, raamatutest, muusikast jne.
- Suhtub teadlikult ja kriitiliselt erinevatesse infokanalitesse ning kasutab vajaliku info otsimiseks võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, Interneti) ka teistes valdkondades ja õppeainetes.
- Hindab ja analüüsib, vajadusel õpetaja abiga, oma tugevaid ja nõrku külgi ning suudab eneseanalüüsi põhjal kohandada oma õpistrateegiaid.
- Töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse taotletav tase 9. klassi lõpuks:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Õppesisu

I ja II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

„**Mina ja teised**“ – võimed, tugevad ja nõrgad küljed; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teiste arvestamine;

„**Kodu ja lähiümbrus**“ – perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine;

„**Kodukoht Eesti**“ – loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ning maal; Eesti vaatamisväärsused;

„**Riigid ja nende kultuur**“ – õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid ja nende lühiiseloostus, tuntumate riikide nimed, rahvad, keeled;

„**Igapäeva elu. Õppimine ja töö**“ – tervislik eluviis ja toitumine, suhtlemine teeninduses, turvalisus; õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ning kutsevalik; töökohad;

„**Vaba aeg**“ – kultuuriline mitmekesisus; kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid ning reklaam.

Õppetegevused

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tähtsal kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste kujundamine. Tunnis suheldakse peaaesjalikult õpitavas võõrkeeles. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi.

Õpilane õpib peale harjumuspärase töö lugema lühemaid adapteerimata ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kirjutamisoskust arendatakse eri liiki loovtöid tehes.

Õpilased hakkavad keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Õpitakse mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ja arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning nägema ja arvestama erinevaid seisukohti. Selleks sobivad:

- võõrkeeles tuttavatel teemadel suuline suhtlemine (tunnis suheldakse enamasti õpitavas võõrkeeles);
- mõneleheküljeliste autentsete tekstide (tarbetekstid ja ilukirjandus) lugemine ja meediatekstide kuulamine, tekstidest arusaamine ning arutlemine nende põhjal nii kõnes kui kirjas;
- sõnavara täiendamine; iseseisev töö ja õpilasele sobiva õpistrateegia leidmine;
- vestluses osalemine, sündmuste kirjeldamine, probleemide sõnastamine, oma seisukohtade põhjendamine paaris- ja rühmatöödega;
- erinevate tekstide loomine (tarbetekstid, kirjad, arvustused, lühiülevaated, lühikirjandid, kuulutused);
- videolõikude, piltide, ilukirjandustekstide põhjal loovuse arendamine läbi erinevate tekstide koostamise;
- kirjalike tekstide vormistamine, tähelepanu juhtimine õigekirjale, vigade märkamise õpetaja suunamisel ja oma vigade parandamine,
- õpitavate maadega seotud kultuuri, kommete, tavade tundmaõppimine ja uurimine;

- eri keelte ja kultuuride sarnasuste ja erinevuste mõistmine ja väärtustamine;
- rolli- ja suhtlusmängud paaris- ja rühmatööle toetudes;
- esitluste koostamine, esitamine ja kuulamine, teemakohastel ajaleheartiklidel, filmidel ja videoklippidel põhinevate ülesannete lahendamine;
- enesehindamisoskuse arendamine oma ja teiste töö hindamine, vestlused, eneseanalüüsi lehtede kasutamine;
- õpetaja suunamisel üldpädevuste arendamine koolis ja väljaspool kooli (rollimängud, oma roll rühmatöös);
- lühireferaadi koostamine; projektitöös osalemine;
- info otsimine võõrkeelsete teatmeallikate abil (internet, tõlkesõnaraamatud).

Hindamine:

III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeperioodil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Hinnatakse vajadusel ka töötamist rühmas ja tööpanust paaris- või grupitöös. Hindamiskriteeriume tutvustatakse õpilasele õppeaasta alguses.

Õpilane seab endale õpieesmärgid ja õppeaasta vältel annab õpieesmärkide saavutamisele hinnangu, hindab õppe kasulikkust ning vajadusel täiendab oma teadmisi ja oskusi. Hinnangu andmine toimub inglise keeles.

Teema, peatüki, mooduli jms lõpus pannakse kokkuvõttev hinne, millega hinnatakse õpitulemuste saavutamist. Töid, mis sisaldavad kõikide osaoskuste kontrolli tehakse mitte rohem kui 4 õppeaastas. II poolaastal toimub 9. klassile proovieksam ja soovijatele valikeksam.

2.6.4 Füüsiline keskkond

Õpe toimub selleks spetsiaalselt kohandatud klassiruumis, mille varustusse kuuluvad

- õppekirjandus: õpikud, töövihikud, õpilase CD-d
- eesti-inglise sõnaraamatud
- inglise-eesti sõnaraamatud
- inglise-inglise sõnaraamatud
- grammatikakogumikud
- inglise keelt kõnelevaid maid tutvustavad plakadid
- ingliskeelsed ajakirjad, *easy reading* raamatud
- õpetaja lauaarvuti, internetiühendusega
- videoprojektor
- CD-mängija

Vajadusel saab töötada arvutiklassis või kasutada tahvelarvuteid.

Kord aastas osaleb 8 - 10 õpilast nädalasel inglise keele õppereisil Kenti.

2.7 B-võõrkeel. Vene keel

2.7.1 Õppeaine kirjeldus

B-võõrkeele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlemisvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskallikale ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasisi õpinguid ja tegevust ühiskonnas.

Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, aga eriti seoste nägemine A-võõrkeelega. A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemus ja omandatud õpioskused toetavad B-võõrkeele õppimist. Samuti arvestatakse teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste õppeainete kaudu.

Võõrkeele kui õppeaine ja suhtlusvahendi omandamine on tegevus, mis nõuab õppijalt pikaajalist pingutust ning aktiivset osalust.

Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeelt võib kasutada vajaduse korral selgituste andmiseks.

Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ja lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte.

Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamise juurde.

Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm).

Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste.

Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujuneb suhtluspädevus. Kõigis kooliastmetes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest.

Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktilistest põhiprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest).

Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Kõigis kooliastmetes on oluline osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Motivatsiooni suurendamiseks on soovitatav aidata leida kirjasõpru ning korraldada õppereise, õpilasvahetusi ja kohtumisi õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega.

Kõigis kooliastmetes on oluline õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija iga edusammu.

Õppimist toetab kujundav hindamine. Igal õppeperioodil peab õpilane saama tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis. Tunnustama peab ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse õppeprotsessis normaalse õppimise osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutusest korrigeerida.

Õpetaja hinnangute kõrval kasutatakse õppes ka enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid, võttes vajaduse korral abiks nt Euroopa keelemapi.

2.7.2 Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli B-võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, Internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes

II kooliaste

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;
- reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- on omandanud esmased teadmised õpitava keelega seotud kultuuriruumist;
- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- seab endale õpieesmärgid ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse hea tase 6. klassi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Vene keel	A1.2	A1.1	A1.2	A1.1

Osaoskuste õpitulemused esitatakse osaoskuste tabelis.

Õpitulemuste saavutamine

B-võõrkeele õpetamisel tuleb meeles pidada, et õpilasel on juba vähemalt ühe võõrkeele õppimise kogemus, mis võimaldab omandatu üle kanda uue võõrkeele õppimisele.

Õpilase eest lähtuvalt on õpetuses oluline mängulisus. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Õpilased õpivad eristama võõrkeele häälikuid, sõnarõhku ja lauseintonatsiooni ning omandavad õige hääldusaluse. Selleks kasutatakse muuhulgas (rütmi)salmes ja laules. Kuulamisel kasutatakse põhiliselt adapteeritud ja õpiotstarbelisi tekste, nt lühidialoogid ja -monoloogid. Õpetaja julgustab õpilasi analoogia põhjal kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid. Loetakse ja kirjutatakse peamiselt seda, mis on suuliselt omandatud. Õpitu kinnistamine tagatakse süstemaatilise kordamise ja eelnenud materjaliga seostamise teel.

Õpetaja tutvustab õpetatava keele maa(de)le iseloomulikke kultuuritavasid, nt rahvuspühi, kasutades erinevaid näitlikustamise vahendeid (nt filmilõigud, muusikavideod)

Metoodiliste võtete valikul lähtutakse eakohasusest.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- kuuldu põhjal pildi joonistamine või täiendamine;
- sobitusülesande lahendamine (pildi vastavus kirjeldusele);
- mudeli järgi dialoogi esitamine;
- rääkimine pildi alusel;
- häälega lugemine;

- laulude ja luuletuste esitamine;
- lihtsa faktilise info leidmine tekstist;
- mudeli järgi kirjutamine;
- õpikusõnastiku kasutamine jne.

Õpioskuste areng, õpimotivatsioon

Töövõtete valikul arvestab õpetaja, et II kooliastmes vajavad õpilased nii paaris- kui ka rühmatöö ning vahel ka individuaalse töö puhul veel õpetaja täpsustavaid juhiseid.

Et toetada õpimotivatsiooni ning luua pingevaba õhkkond, tuleb silmas pidada:

- õpetamisel tuleb silmas pidada teismelise õpilase huve, elukogemust;
- õpetamisel tuleb arvestada erineva võimekusega õpilaste vajadusi, pakkudes neile parajat pingutust nõudvaid ülesandeid;
- õppeprotsessis on vigade tegemine loomulik. Õpetaja analüüsib õpilaste vigu ning vajadusel korrigeerib oma tegevust;
- õpilase jõupingutusi tuleb tunnustada, kasutamata teistega võrdlemist ning rõhutamata võistlust;
- hinnete ületähtsustamist tuleb vältida;
- õpilast tuleb suunata märkama oma edusamme ja võrdlema oma saavutusi varasematega;
- ülesanded peavad olema eakohased, õpilane peab mõistma ülesande eesmärki.

Hindamine

Õpitulemuste hindamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosast 4.

Võõrkeele õppimise algetapil hinnatakse põhiliselt positiivset õpitulemust, rõhk on sisulisel tagasisidel, mille käigus tõstetakse esile õpilase edusamme. Õpetaja juhib puudustele tähelepanu taktitundeliselt, osutades võimalustele neist üle saada.

Õpilasele tuleb selgitada, et hindamine on õppeprotsessi loomulik osa.

Võõrkeele õppimise algetapil hinnatakse põhiliselt kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust.

Eesmärk on, et õpilane õpiks koostöös kaaslaste ja õpetajaga sõnastama seda, mida ta on enda arvates hästi omandanud, mille omandamiseks peab ta veel tööd tegema ja/või milliseid oskusi ta peaks veel endas arendama. Selleks sobivaid töövorme (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed jmt) on õpilane juba õppinud ja kasutanud I kooliastmes A-võõrkeele õppimisel.

Alguses võib enesehinnanguid anda emakeeles, kuid õpetaja peaks õpilast julgustama ka võõrkeelt kasutama. Oluline on, et kõik õpilased saaksid oma mõtted ja arvamuse välja öelda.

III kooliaste

Õpitulemused

III kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

Põhikooli lõpetaja vene keeles:

- tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- mõistab õpitud temaatika piirides olulist;
- kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;

- on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase 9. klassi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Vene keel	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2

Osaoskuste õpitulemused esitatakse osaoskuste tabelis.

Õpitulemuste saavutamine

Põhikooli lõpul jõuab vene keele oskus A2-tasemele. Seda peavad õpetajad ülesannete valikul arvestama.

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Õpetaja julgustab õpilast kasutama õpitavat keelt aktiivselt nii tunnis kui ka keelekeskkonnas (nt muuseumitund, *eTwinning*, internetipõhised suhtluskeskkonnad. Õpetaja suunab õpilast lugema lühemaid kohandatud, kooliastme lõpus ka autentseid eakohaseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kuulamisoskuse arendamisel asenduvad õppetekstid järk-järgult autentsete audiovisuaalsete materjalidega (nt *podcast*'id, raadiosaated, filmilõigud).

Kirjutamisoskuse arendamiseks kasutatakse lisaks mudelkirjutamisele ka eri liiki loovtöid (nt lühiülevaade, sündmuse kirjeldus, lühikirjand).

Vigade/eksimumuste parandamiseks kasutab õpetaja erinevaid võtteid.

Oluline on julgustada õpilast oma mõtteid väljendama ja mitte teda pidevalt katkestada.

Õpetaja suunab õpilasi keeleõppele analüüsivalt lähenema, õpetades kõrvutama keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu.

Õpetaja tutvustab ja selgitab erinevaid kultuurinähtusi ning innustab õpilast neid mõistma, teadvustama ja nendega arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust nähtu kohta ning arvestama erinevate seisukohtadega.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- eri liiki autentsete eakohaste tekstide (sh meediatekstide) kuulamine ja lugemine;
- adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- loovtööd (nt luuletused, isiklikud kirjad, kuulutused, lühiülevaated, kokkuvõtted lühikirjand);
- projektitööd (nt seinalehe koostamine);
- rolli- ja suhtlusmängud (nt „Alias”, „Scrabble”);
- lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted);
- info otsimine erinevatest võõrkeelsetest allikatest (nt teatmeteosed, Internet);
- sõnaraamatu kasutamine;
- keelekeskkonna õppeülesanded (nt liikumine juhiste järgi, õpitava võõrkeele kodumaal toodetud kaubad poes, autod linnas, firmanimetused) jne.

Õpioskuste areng, õpimotivatsioon

III kooliastmes iseloomustab õpilast mõnevõrra suurem iseseisvus kui II kooliastmes.

Erinevus on selles, et õpilane hakkab teadlikult oma õpioskusi arendama:

valib ja kasutab talle sobivaid õpistrateegiaid, ehkki vajab veel õpetaja suunamist.

Kooliastme lõpus saab enamik õpilasi pikemaajaliste õpitegevustega hakkama ka õpetaja abita.

Õpioskusi arendatakse õpilasi aktiivselt tegevuste kavandamisse kaasates. Oluline on, et õpilased ise saaksid teha valikuid (nt teemade, töömeetodite ja töö lõpptulemuste esitamise viis), anda hinnanguid ja võtta vastutust.

Et toetada õpimotivatsiooni ning luua pingevaba õhkkond, tuleb silmas pidada:

- õpetamisel tuleb lähtuda teismelise õpilase huvidest ja elukogemusest;
- õpetamisel on vaja arvestada erineva võimekusega õpilaste vajadustega, pakkudes neile parajat pingutust nõudvaid ülesandeid;
- õppeprotsessis on vigade tegemine loomulik; õpetaja analüüsib õpilaste vigu, vajadusel korrigeerib oma tegevust ning suunab õpilasi oma vigu märkama ja parandama;
- õpilase jõupingutusi tuleb tunnustada ja aidata kaasa adekvaatse minapildi kujunemisele;
- õpilane märkab oma edusamme ja oskab kasutada saavutatut edasisel õppimisel, kuid osa õpilasi vajab endiselt õpetaja suunamist;
- hinnete ületähtsustamist tuleb vältida;
- ülesanded peavad olema eakohased, õpilane peab mõistma ülesande eesmärki;
- õpetaja peab suunama õpilast rakendama õpitut väljaspool kooli (nt telesaated, filmid, eTwinning, internetipõhised suhtluskeskkonnad). Eesmärk on anda õpilastele võimalus praktiseerida oma keeleoskust ning suhelda autentses keelekeskkonnas.

Hindamine

Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosast 5.

Õpilasele tuleb selgitada, et hindamine on õppeprotsessi loomulik osa. III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande eesmärgi järgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Mahukaid kompleksseid töid soovitatakse teha mitte rohkem kui kord veerandis.

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärke ning annab oma teadmiste ning oskustele hinnangu. Koos kaasõpilastega leiab õpilane, mis on hästi omandatud ja/või mille omandamiseks peab veel tööd tegema. Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida. Õpilasel peab olema võimalus selgusele jõuda oma keeleoskustasemes.

Õpilane annab õpetaja juhendamisel õppeprotsessile ja oma tööle hinnangu õpitavas võõrkeeles, isegi kui eneseväljendusoskus on piiratud.

Keeleteadmised: vene keel B-keelena

- Keeleteadmiste tabel näitab, millisel kooliastmel mingit keeleteadmist õpetama hakatakse, mitte selle omandamist. Keeleteadmiste tabel ei kajasta keelepädevuse kujunemist.

- Keeleteadmisi tuleb vaadelda ühtsete keeleoskustasemete kontekstis, lähtudes sellest, milliseid grammatika komponente mingil tasemel kirjeldatud keeletoiminguteks võiks vaja minna.
- Keelestruktuurid on esitatud kooliastmeti ja need on seotud sellel kooliastmel saavutatava keeleoskustasemega, seega tuleb neid käsitleda koos osaoskuste tabeli ning kooliastmete õpitulemustega osaoskustes.

	II kooliaste	III kooliaste
KIRI JA HÄÄLDUS	Vene tähestik. Nimede kirjutamine vene ja eesti keeles, translitereerimisreeglid. Tähemärkide häälikuline tähendus. Sõnarõhk. Täishäälikute hääldamine eel- ja järelrõhulistes silpides, reduktsioon. Kaashäälikud. Sisihäälikute hääldamine. Häälikute sarnastumine: helilised/helitud, palataalsed/mittepalataalsed. Sõnarõhk tegusõna <i>быть</i> vormides. Sõnarõhu muutumine nimisõnade nimetava käände mitmuse vormi moodustamisel.	Sõnarõhu muutumine nimisõnade käänamisel. Sõnarõhu muutumine tegusõnade vormides.
NIMISÕNA	Grammatiline sugu: naissoost nimisõnad –a/-я-lõpuga; meessoost sõnad, mille lõpus on kaashäälik või –й ja -a/-я (<i>папа, дедушка, дядя</i>); kesksõost sõnad –o/-e-lõpuga. Nimisõnade mitmuse nimetava käände moodustamine (<i>ы-</i> ja <i>и-</i>lõpulised meessoost ja naissoost sõnad; <i>а-</i> ja <i>я-</i>lõpulised kesksõost ja meessoost sõnad).	Mees- ja naissoost sõnad, mille lõpus on –ь. Naissoost sõnad, mille lõpus on –ия (nt <i>Эстония, история, гимназия</i>). Kesksõost sõnad <i>имя</i> ja <i>время</i>; kesksõost sõnad, mille lõpus on –ие (nt <i>задание</i>). Üldsoost nimisõnad (nt <i>сирота, коллега, умница</i>). Käänete nimetused ja küsimused. Sageli kasutatavad käändumatud sõnad (nt <i>евро, кино, метро, пальто, кофе</i>). Кääндкonnad; nimisõna käändelõpud ainsuses (I ja II käändkond). Родительный: kuuluvuse väljendamine (nt <i>книга брата, отец Кристины</i>); eitus <i>нет</i> sõnaga, koha tähistamine (küsimus <i>откуда?</i> ja vastus eessõnade <i>из</i> ja <i>с</i> abil). Предложный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus <i>где?</i> ja vastus <i>в</i> ja <i>на</i> eessõnade abil). Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus <i>куда?</i> ja vastus eessõnade <i>в</i> ja <i>на</i> abil); otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega <i>видеть, читать, любить</i>).

		Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega <i>желать, верить, помогать</i>; kuid <i>желать чего? Р.п.; верить во что? В.п.</i> Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.
OMADUS-SÕNAD	Omadussõna lõpud ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes (tüve lõpphäälik palataliseerimata/palataliseeritud; küsimused <i>какой? какая? какое? какие?</i>). Omadussõna ühildumine nimisõnaga ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes.	Omadussõnade käänamine ainsuses sõltuvalt sõna tüvest (tüve lõpuhäälik palataalne/mittepalataalne). Omadussõna võrdlusastmete moodustamine.
TEGUSÕNA	Tegusõna <i>быть</i>: oleviku Ø-vorm; mineviku vormi moodustamine; tuleviku vormid: ainsuse/mitmuse pöördelõpud. Eitav kõneliik: <i>Я не играю, Мальчик не играет, Мы не играем</i> jne). Tegusõnade pööramine (olevik ja tulevik). Mineviku vormide moodustamine.	I pöördkond (<i>еть-, ать-, ять</i>-lõpulised tegusõnad) ja II pöördkond (<i>ить</i>-lõpulised tegusõnad). Enesekohased tegusõnad ja nende pöördvormid (nt <i>интересоваться, находиться</i>); tegusõnade <i>просыпаться, причёсываться, заниматься, находиться, мыться, умываться, одеваться, начинаться, кончаться</i> pööramine. Verbireksioon (käänete kaupa). Tingiv kõneviis ja selle vormi moodustamine. Käskiv kõneviis ja selle vormi moodustamine.
ASESÕNA	Isikulised asesõnad. Isikuliste asesõnade käänamine. Omastavad asesõnad ainsuses ja mitmuses.	Omastavate asesõnade käänamine. Näitavad asesõnad ja nende käänamine.
MÄÄRSÕNA	Lubamine ja keelamine (<i>можно, нельзя</i>). Hinnangut väljendavad määrsõnad (<i>хорошо, плохо</i>).	Määrsõnade <i>здесь, тут, там</i> kasutamine. Määrsõnade moodustamine omadussõnadest.
ARVSÕNA	Põhiarvsõnad. Küsimus <i>сколько лет?</i> ja vastus (nimisõnaga <i>год, года/лет</i>).	Järgarvsõnad.
ABISÕNAD	Rinnastavad sidesõnad <i>и, а, но</i>.	Eitussõna <i>нет</i> (nt <i>нет отца, мамы, книги</i>). Eessõnade <i>в, на, из, с</i> kasutamise (koha tähistamiseks). Eraldusseose väljendamine sidesõnaga <i>или</i>.

LAUSE STRUKTUUR	Küsimused <i>Кто это? Что это?</i> ja vastused. Küsimused <i>Кто это был? Что это было?</i> ja vastused. Subjekti ja predikaadi tähistamine (<i>Я играю, ты играешь, он/она играет, мы играем, вы играете, они играют; Мальчик играет, Дети играют</i> jne). Lihtlause: koordinatsioon aluse ja öeldise vahel.	Lihtöeldis ja öeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna). Küsimus <i>где?</i> ja vastus (määrsõnade <i>здесь, тут, там</i> kasutamine, предложный kääne). Öeldistäide (nimisõna творительный käändes). Küsimus <i>куда?</i> ja vastus (винительный kääne). Küsimus <i>откуда?</i> ja vastus (родительный kääne). Küsimused <i>чей? чья? чье? чьи?</i> ja vastused (possesiivsete asesõnade kasutamine, родительный kääne). Küsimus <i>когда? какого года? в каком году?</i> ja vastused (nädalapäevad, kuud, kellaeg, aasta).